

I

Ο ΦΕΛΙΣΙΤΟ ΓΙΑΝΑΚΕ, ιδιοκτήτης της Εταιρείας Μεταφορών Ναριουαλά, βγήκε από το σπίτι του εκείνο το πρωί στις εφτά και μισή ακριβώς, όπως κάθε μέρα από τη Δευτέρα ως το Σάββατο, αφού είχε κάνει μισή ώρα τσι γκονγκ κι ένα κρύο ντους και είχε ετοιμάσει το συνηθισμένο του πρωινό: καφέ με κατσικίσιο γάλα και φρυγανισμένο ψωμί με βούτυρο και μερικές σταγονίτσες μέλι φτιαγμένο από τσανκάκα*. Ζούσε στο κέντρο της Πιούρα και στην οδό Αρεκίπα αντιχούσε ήδη η βουή της πόλης, τα ψηλά πεζοδρόμια ήταν γεμάτα κόσμο που πήγαινε στο γραφείο, στην αγορά ή τα παιδιά στο σχολείο. Μερικές μοναχές κατευθύνονταν προς τον καθεδρικό για τη λειτουργία των οχτώ. Οι πλανόδιοι μικροπωλητές διαλαλούσαν τις καραμέλες τους, τα γλειφιτζούρια, τις τηγανητές φετούλες μπανάνας, τις πίτες και τα κάθε λογής ζαχαρωτά, ενώ στη γωνία, κάτω από τη μαρκίζα του σπιτιού σε αποικιακό στιλ, είχε ήδη εγκατασταθεί ο τυφλός Λουσίνο με το τενεκεδάκι για την ελεημοσύνη στα πόδια του. Όλα ίδια όπως κάθε μέρα, από αμνημονεύτων χρόνων.

Με μια εξαίρεση. Εκείνο το πρωί κάποιος είχε κολλήσει στην παλιά ξύλινη πόρτα του σπιτιού του με τα διακοσμητικά καρφιά, στο ύψος του μπρούντζινου ρόπτρου, ένα γαλάζιο φάκελο, στον

* Ακατέργαστη καστανή ζάχαρη που συχνά αναμειγνύεται με μέλι, δίνοντας ένα είδος σιροπιού. (Σ.τ.Ε.)

οποίο διακρινόταν καθαρά με κεφαλαία γράμματα το όνομα του ιδιοκτήτη: ΔΟΝ ΦΕΛΙΣΙΤΟ ΓΙΑΝΑΚΕ. Απ' όσο θυμόταν, ήταν η πρώτη φορά που του άφηναν ένα γράμμα στερεωμένο έτσι, σαν δικαστική ειδοποίηση ή σαν πρόστιμο. Το φυσιολογικό θα ήταν να το ρίξει ο ταχυδρόμος μέσα στο σπίτι από τη χαραμάδα της πόρτας. Το ξεκόλλησε, άνοιξε το φάκελο και το διάβασε κουνώντας τα χείλη:

Κύριε Γιαννάκε,

Το γεγονός ότι η Εταιρεία Μεταφορών Ναριουαλά πηγαίνει τόσο καλά κάνει περήφανη την Πιούρα και τους Πιουρανοούς. Μα είναι και ρίσκο, διότι κάθε επιτυχημένη εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε λεηλασίες και βανδαλισμούς από τους μνησικάκους, τους φθονερούς και τα άλλα αποβράσματα της κοινωνίας που εδώ αφθονούν, όπως θα ξέρετε πολύ καλά. Μην ανησυχείτε όμως. Η οργάνωσή μας θα αναλάβει να προστατεύσει τις Μεταφορές Ναριουαλά, όπως κι εσάς και την αξιοπρεπή οικογένειά σας από κάθε αναποδιά, όχληση ή απειλή από τους κακούργους. Η αμοιβή μας γι' αυτή τη δουλειά θα είναι πεντακόσια δολάρια το μήνα (ταπεινό ποσό για την περιουσία σας, καθώς βλέπετε). Σχετικά με τους τρόπους πληρωμής, θα έρθουμε σε επαφή μαζί σας εν ευθέτω χρόνω.

Περιττεύει να τονίσουμε πόσο σημαντικό είναι να επιδειξέτε τη μέγιστη δυνατή διακριτικότητα γύρω από το θέμα. Όλα αυτά πρέπει να μείνουν μεταξύ μας.

Ο Θεός να σας προστατεύει.

Αντί για υπογραφή, το γράμμα είχε ένα κακοφτιαγμένο σχέδιο που θύμιζε αραχνούλα.

Ο δον Φελίσιτο ξαναδιάβασε το γράμμα μια δυο φορές. Είχε μεγάλους λεκέδες από μελάνι και τα γράμματα έμοιαζαν να χο-

ρεύουν. Ένωθε έκπληξη και συνάμα περιέργεια και είχε την άδριστη αίσθηση πως επρόκειτο για κάποιο κακόγουστο αστείο. Τσαλάκωσε το γράμμα μαζί με το φάκελο κι ήταν έτοιμος να το πετάξει στον κάδο των σκουπιδιών στη γωνιά του τυφλού Λουσίνο. Μα το μετάνιωσε και, ισιώνοντάς το ξανά, το φύλαξε στην τσέπη του.

Δώδεκα τετράγωνα χώριζαν το σπίτι του στην οδό Αρεκίπα από το γραφείο του στη λεωφόρο Σάντσες Σέρο. Αυτή τη φορά δεν τα περπάτησε προγραμματίζοντας τη δουλειά της ημέρας, όπως έκανε πάντα, αλλά με το μυαλό του στο γράμμα της αραχνούλας. Έπρεπε να το πάρει στα σοβαρά; Να πάει στην αστυνομία και να καταθέσει μήνυση; Οι εκβιαστές τον πληροφορούσαν πως θα έρχονταν σε επαφή μαζί του για τους «τρόπους πληρωμής». Ήταν καλύτερα να περιμένει να το κάνουν πριν αποταθεί στο τμήμα; Ίσως να μην ήταν τίποτα περισσότερο από τη φάρσα ενός αργόσχολου που ήθελε να τον κάνει να περάσει μια άσχημη στιγμή. Πράγματι, εδώ και λίγο καιρό στην Πιούρα είχε αυξηθεί η εγκληματικότητα: διαρρήξεις σε σπίτια, επιθέσεις στους δρόμους, ακόμα και απαγωγές που, όπως λεγόταν, τακτοποιούσαν στα κρυφά οι οικογένειες των λευκών στο Ελ Τσίπε και στο Λος Εχίδος. Αισθανόταν σαστισμένος κι αναποφάσιτος, μα βέβαιος για ένα πράγμα τουλάχιστον: για κανένα λόγο και σε καμία περίπτωση δε θα έδινε ούτε ένα σεντάβο σ' εκείνους τους συμμορίτες. Και για μια ακόμα φορά, όπως τόσες άλλες στη ζωή του, ο Φελίσιτο θυμήθηκε τα λόγια του πατέρα του προτού πεθάνει: «Ποτέ μην αφήσεις κανέναν να σε πατήσει, γιόκα μου. Αυτή η συμβουλή είναι η μοναδική κληρονομιά που θα λάβεις». Τον είχε ακούσει, ποτέ δεν είχε αφήσει να τον πατήσουν. Και με μισό αιώνα και κάτι στις πλάτες του ήταν πια μεγάλος για να αλλάξει συνήθειες. Τόσο πολύ τον είχαν απορροφήσει αυτές οι σκέψεις, ώστε μετά βίας χαιρέτησε τον ποιητή και αφηγητή Χοακίν Ράμος κι αμέσως μετά

άνοιξε το βήμα· άλλες φορές σταματούσε κι αντάλλαζε μερικά λόγια μ' εκείνο τον αμετανόητο μποέμ, που μάλλον είχε περάσει τη νύχτα σε κάποιο μπαράκι και μόλις τώρα μαζευόταν στο σπίτι, με μάτια που γυάλιζαν, το αιώνιο μονόκλ και την κατσικούλα που έσερνε πάντα μαζί του, την οποία φώναζε «γαζέλα».

Όταν έφτασε στα γραφεία των Μεταφορών Ναριουαλά, είχαν ήδη αναχωρήσει στην ώρα τους τα πούλμαν για τη Σουλιάνα, την Ταλάρα και το Τούμπες, για το Τσουλουκάνας και το Μοροπόν, για το Κατακάος, τη Λα Ουνιόν, τη Σετσούρα και το Μπαγιόβαρ, όλα με πολλούς επιβάτες, όπως και τα λεωφορεία για το Τσικλάγιο και τα φορτηγάκια για την Πάιτα. Κάμποσοι άνθρωποι έστελναν δέματα ή έλεγχαν τις ώρες αναχώρησης των απογευματινών αστικών λεωφορείων. Η γραμματέας του, η Χοσεφίτα, με τους φαρδείς γοφούς, τα ζωηρά μάτια και τα μπλουζάκια με το ντεκολτέ, είχε αφήσει ήδη στο γραφείο του τη λίστα με τα ραντεβού και τις υποχρεώσεις της ημέρας, καθώς και το θερμός με τον καφέ που θα έπινε όλο το πρωί, ως την ώρα του μεσημεριανού.

«Τι πάθατε, αφεντικό;» τον χαϊρέτησε. «Τι μούτρα είναι αυτά; Είδατε κανέναν εφιάλη χθες βράδυ;»

«Προβληματάκια», της απάντησε ενώ έβγαζε το καπέλο και το σακάκι του, τα κρεμούσε στην κρεμάστρα και καθόταν. Αμέσως όμως σηκώθηκε και τα φόρεσε ξανά, σαν να είχε θυμηθεί κάτι πολύ επείγον.

«Επιστρέφω αμέσως», είπε στη γραμματέα του και τράβηξε προς την πόρτα. «Πηγαίνω στο τμήμα να κάνω μια μήνυση».

«Μπήκαν κλέφτες στο σπίτι σας;» Η Χοσεφίτα γούρλωσε τα μεγάλα, ζωντανά μάτια της. «Τώρα πια συμβαίνει καθημερινά στην Πιούρα».

«Όχι, όχι, θα σου πω».

Με αποφασισμένο βήμα, ο Φελίσιτο κατευθύνθηκε προς το τμήμα. Βρισκόταν κι αυτό στη λεωφόρο Σάντρες Σέρο, λίγα τε-

τράγωνα απ' το γραφείο του. Ήταν νωρίς ακόμα και η ζέστη ήταν ανεκτή, αλλά ήξερε ότι, πριν περάσει μία ώρα, τα πεζοδρόμια που ήταν γεμάτα ταξιδιωτικά πρακτορεία και μεταφορικές εταιρείες θα άρχιζαν να ζεματάνε και θα επέστρεφε στο γραφείο του κάθιδρος. Ο Μιγκέλ και ο Τιμπούρσιο, οι γιοι του, του είχαν πει πολλές φορές ότι ήταν τρέλα να φορά μονίμως σακάκι, γιλέκο και καπέλο σε μια πόλη όπου οι πάντες, φτωχοί ή πλούσιοι, κυκλοφορούσαν όλο το χρόνο χωρίς σακάκι ή με καλοκαιρινό κουστούμι. Μα εκείνος, από τότε που είχε εγκαινιάσει τις Μεταφορές Ναριουαλά, το καμάρι της ζωής του, δεν τα αποχωριζόταν ποτέ, για να κρατά τους τύπους· χειμώνα καλοκαίρι φορούσε πάντα καπέλο, σακάκι, γιλέκο και γραβάτα με μικροσκοπικό κόμπο. Ήταν ένας άντρας μικροκαμωμένος και πολύ αδύνατος, φειδωλός κι εργατικός, που δεν είχε φορέσει ποτέ παπούτσια ούτε στη Γιαπατέρα, όπου γεννήθηκε, ούτε στο Τσουλουκάνας, όπου έβγαλε το δημοτικό. Το έκανε μόνο όταν ο πατέρας του τον έφερε στην Πιούρα. Ήταν πενήντα πέντε χρόνων και παρέμενε υγιής, εργατικός και ευκίνητος. Πίστευε ότι η καλή φυσική του κατάσταση οφειλόταν στις πρωινές ασκήσεις του τσι γκονγκ που του είχε δείξει ο φίλος του, ο μακαρίτης μπακάλης Λάου. Εκτός από το περπάτημα, ήταν το μοναδικό άθλημα που είχε κάνει στη ζωή του, αν βέβαια μπορούσε να αποκαλέσει κανείς άθλημα εκείνες τις αργές κινήσεις που, πέρα από μυϊκή άσκηση, αποτελούσαν κυρίως ένα διαφορετικό, σοφό τρόπο αναπνοής. Έφτασε στο τμήμα σκασμένος από τη ζέστη κι εξοργισμένος. Είτε ήταν αστείο είτε όχι, όποιος είχε γράψει εκείνο το γράμμα τον είχε κάνει να χάσει το πρωινό του.

Μέσα το τμήμα ήταν καμίνι και, καθώς είχαν κλείσει όλα τα παράθυρα, ήταν βυθισμένο στο μισοσκόταδο. Στην είσοδο υπήρχε ένας ανεμιστήρας, αλλά ήταν σβηστός. Ο αστυφύλακας στο γραφείο υποβολής αναφορών, ένα αμούστακο παλικαράκι, τον ρώτησε σε τι μπορούσαν να τον εξυπηρετήσουν.

«Θα ήθελα να μιλήσω με το διοικητή, παρακαλώ», είπε ο Φελίστο δίνοντάς του την κάρτα του.

«Ο κύριος διοικητής έχει άδεια για μια δυο μέρες», του εξήγησε ο αστυφύλακας. «Αν θέλετε, μπορεί να σας εξυπηρετήσει ο λοχίας Λιτούμα, που έχει αναλάβει προσωρινά τη θέση».

«Θα μιλήσω μαζί του τότε, ευχαριστώ».

Αναγκάστηκε να περιμένει ένα τέταρτο της ώρας ώσπου να αξιωθεί να τον δεχτεί ο λοχίας. Όταν ο αστυφύλακας τον οδήγησε στο μικρό θάλαμο, το μαντίλι του είχε γίνει μούσκεμα από τις φορές που είχε σκουπίσει το μέτωπό του. Ο λοχίας δε σηκώθηκε να τον χαιρετήσει. Του έδωσε ένα υγρό, παχουλό χέρι και του έδειξε την άδεια καρέκλα απέναντί του. Ήταν ένας άνθρωπος γεμάτος, μάλλον παχύς, με καλοσυνάτα μάτια κι ένα νεόκοπο προγούλι που πασπάτευε κάθε τόσο με τρυφερότητα. Το χακί πουκάμισο της στολής του ήταν ξεκούμπωτο και στις μασχάλες είχαν σχηματιστεί μεγάλοι λεκέδες από ιδρώτα. Στο μικρό τραπέζακι υπήρχε ένας ανεμιστήρας που αυτή τη φορά λειτουργούσε. Ο Φελίστο ένωσε με ευγνωμοσύνη τη ριπή του δροσερού αέρα να χαϊδεύει το πρόσωπό του.

«Τι μπορώ να κάνω για σας, κύριε Γιανακέ;»

«Μόλις βρήκα αυτό το γράμμα. Το κόλλησαν στην πόρτα του σπιτιού μου».

Παρακολούθησε το λοχία Λιτούμα να φοράει ένα ζευγάρι γυαλιά που του έδιναν αέρα δικηγορίσκου και να διαβάζει το γράμμα προσεκτικά, με ήρεμη έκφραση.

«Μάλιστα, μάλιστα», είπε στο τέλος κάνοντας ένα μορφασμό που ο Φελίστο δεν κατάφερε να ερμηνεύσει. «Αυτές είναι οι συνέπειες της προόδου, κύριε Γιανακέ».

Βλέποντας το σάστισμα του μεταφορέα, διευκρίνισε ανεμίζοντας το γράμμα που κρατούσε στο χέρι του:

«Όταν η Πιούρα ήταν μια φτωχή πόλη, δε συνέβαιναν τέτοια πράγματα. Ποιος θα σκεφτόταν τότε να ζητήσει ποσοστά από

έναν έμπορο; Τώρα που το παραδάκι ρέει, οι καταφερτζήδες ακονίζουν τα μαχαίρια τους και θέλουν να κάνουν χρυσές δουλειές. Για όλα φταίνε οι Έκουαδοριανοί, κύριέ μου. Επειδή δεν εμπιστεύονται την κυβέρνησή τους, βγάζουν έξω τα κεφάλαιά τους κι έρχονται να τα επενδύσουν εδώ. Γεμίζουν τις τσέπες τους μ' εμάς, τους Πιουρανούς».

«Δε με παρηγορεί αυτό, λοχία. Εξάλλου, ακούγοντάς σας, θα έλεγε κανείς πως το γεγονός ότι τώρα τα πράγματα στην Πιούρα πηγαίνουν τόσο καλά είναι συμφορά».

«Δεν είπα αυτό», τον διέκοψε ατάραχος ο λοχίας. «Είπα μόνο ότι όλα έχουν ένα τμήμα σ' αυτή τη ζωή. Και το τμήμα της προόδου είναι αυτό».

Ανέμισε ξανά το γράμμα της αραχνούλας και ο Φελίσιτο Γιανακέ είχε την εντύπωση πως το μελαχρινό, στρουμπουλό πρόσωπό του τον περιγελούσε. Στα μάτια του λοχία τρεμόπαιζε μια μικρή λάμψη, λίγο κίτρινη και λίγο πρασινωπή, σαν εκείνη των ιγκουάνα. Στο βάθος του τμήματος ακούστηκε μια φωνή να ωρύεται: «Οι καλύτεροι κώλοι του Περού είναι εδώ, στην Πιούρα! Σας το υπογράφω, διάολε». Ο λοχίας χαμογέλασε φέρνοντας το δάχτυλο στον κρόταφο. Ο Φελίσιτο, πολύ σοβαρός, ένιωθε κλειστοφοβία. Οι δυο άντρες είχαν ελάχιστο χώρο ανάμεσα στους τοίχους από κόντρα πλακέ που ήταν ποτισμένοι απ' το τσιγάρο και γεμάτοι ειδοποιήσεις, υπενθυμίσεις, φωτογραφίες και αποκόμματα εφημερίδων. Μύριζε ιδρώτας και γηραιτιά.

«Όποιος πούστης το έγγραψε αυτό ξέρει καλή orthογραφία», δήλωσε ο λοχίας, ρίχνοντας ξανά μια ματιά στο γράμμα. «Εγώ, τουλάχιστον, δε βρίσκω γραμματικά λάθη».

Ο Φελίσιτο ένιωσε το αίμα του να αναδεύεται.

«Δεν είμαι καλός στη γραμματική και δε νομίζω ότι έχει ιδιαίτερη σημασία αυτό», μουρμούρισε με τόνο διαμαρτυρίας. «Και τώρα τι πιστεύετε ότι θα συμβεί;»

«Άμεσα, τίποτα», αποκρίθηκε ο λοχίας απαθής. «Για καλό και για κακό, θα κρατήσω τα στοιχεία σας. Μπορεί η υπόθεση να μείνει σε αυτό το γράμμα. Ίσως κάποιος σας έχει βάλει στο μάτι και θέλει να σας τσαντίσει. Ή μπορεί να σοβαρολογεί. Εδώ λέει ότι θα έρθουν σε επαφή μαζί σας για την πληρωμή. Αν το κάνουν, ξαναπεράστε από εδώ και θα δούμε».

«Δε δείχνετε να δίνετε σημασία στο θέμα», διαμαρτυρήθηκε ο Φελίσιτο.

«Προς το παρόν, δεν έχει», παραδέχτηκε ο λοχίας σηκώνοντας τους ώμους. «Ετούτο εδώ δεν είναι παρά ένα κομμάτι τσαλακωμένο χαρτί, κύριε Γιανακέ. Μπορεί να είναι μια ανοησία. Αν όμως το πράγμα σοβαρέψει, η αστυνομία θα δράσει, σας διαβεβαιώνω. Λοιπόν, ας πιάσουμε δουλειά».

Για αρκετή ώρα ο Φελίσιτο βρέθηκε να απαριθμεί τα προσωπικά και επαγγελματικά του στοιχεία. Ο λοχίας Λιτούμα τα σημείωνε σ' ένα τετράδιο με πράσινο εξώφυλλο μ' ένα μολυβάκι που σάλωνε στο στόμα. Ο μεταφορέας απαντούσε στις ερωτήσεις, που του φαινόταν περιττές, νιώθοντας όλο και πιο αποκαρδιωμένος. Έχανε το χρόνο του με τη μήνυση που είχε έρθει να καταθέσει. Αυτός ο μπάτσος δε θα έκανε τίποτα. Εξάλλου, δεν έλεγαν ότι η αστυνομία είναι ο πιο διεφθαρμένος δημόσιος θεσμός; Ίσως το γράμμα της αραχνούλας να είχε βγει από ετούτη τη δύσοσμη σπηλιά. Όταν ο Λιτούμα του είπε ότι το γράμμα θα έπρεπε να μείνει στο τμήμα ως απόδειξη κατηγορίας, ο Φελίσιτο αναπήδησε.

«Θα ήθελα να το βγάλω μια φωτοτυπία πρώτα».

«Εδώ δεν έχουμε φωτοτυπικό», εξήγησε ο λοχίας, δείχνοντας με τα μάτια τη φραγκισκανική λιτότητα του μέρους. «Στη λεωφόρο όμως υπάρχουν πολλά καταστήματα που βγάζουν φωτοτυπίες. Πηγαίνετε, λοιπόν, και ελάτε πίσω. Θα σας περιμένω».

Ο Φελίσιτο βγήκε στη λεωφόρο Σάντσεσ Σέρο και βρήκε αυτό που έψαχνε κοντά στο Μερκάδο δε Αμπάστος. Αναγκάστηκε να

περιμένει αρκετή ώρα, διότι κάποιοι μηχανικοί έβγαζαν φωτοτυπία μια κάτοψη, και αποφάσισε ότι δεν ήθελε να υποστεί ξανά την ανάκριση του λοχία.

Παρέδωσε το αντίγραφο του γράμματος στο νεαρό αστυφύλακα στο γραφείο υποβολής αναφορών και, αντί να επιστρέψει στο γραφείο του, χώθηκε ξανά στο κέντρο της πόλης, που ήταν γεμάτο κόσμο, κόρνες, ζέστη, μεγάφωνα, μοτοταξί, αυτοκίνητα και θορυβώδεις χειράμαξες. Διέσχισε τη Λεωφόρο Γκράου, τη σκιά των ταμάρинθων στην Πλάσα δε Άρμας, αντιστάθηκε στον πειρασμό να μπει για ένα χυμό φρούτων στο «Ελ Τσαλάν» και τράβηξε για την παλιά γειτονιά του σφαγείου, τη γειτονιά της εφηβείας του, τη Γαλινασέρα, κοντά στο ποτάμι.

Προσευχόταν στο Θεό να ήταν στο μαγαζάκι της η Αδελαίδα. Θα του έκανε καλό να μιλήσει μαζί της. Η σαντέρα* θα του έφτιαχνε τη διάθεση και, ποιος ξέρει, ίσως του έδινε και καμιά καλή συμβουλή.

Η ζέστη είχε κορυφωθεί και δεν ήταν ούτε καν δέκα το πρωί. Ένιωθε το μέτωπό του υγρό και μια πυρωμένη πλάκα στο ύψος του αυχένα. Προχωρούσε βιαστικά, με μικρά και γοργά βηματάκια, πέφτοντας πάνω στον κόσμο που κατέκλυζε τα στενά πεζοδρόμια που μύριζαν κάτουρο και τηγανίλα. Ένα ραδιόφωνο έπαιζε στη διαπασών το σάλσα τραγούδι *Merecumbé*.

Καμιά φορά ο Φελίππο σκεφτόταν, και το είχε πει κάποτε και στη Χερτρούδης, τη γυναίκα του, και στα παιδιά του, ότι ο Θεός, για να επιβραβεύσει τις προσπάθειες και τις θυσίες μιας ζωής, είχε βάλει στο δρόμο του δύο άτομα, τον μπακάλη Λάου και τη μάντισσα Αδελαίδα. Χωρίς αυτούς δε θα είχαν πάει καλά οι δουλειές του, δε θα είχε προκόψει η εταιρεία μεταφορών, δε θα είχε φτιά-

* *Ιέρεια της σαντερία*, μιας θρησκείας που φέρει έντονα στοιχεία θρησκευτικού συγκρητισμού, καθώς συνδυάζει αρχαίες αφρικανικές δοξασίες με τον καθολικισμό. (Σ.τ.Μ.)

Ξει μια έντιμη οικογένεια, ούτε θα είχε ασφάλινη υγεία. Ποτέ δεν ήταν άνθρωπος με πολλούς φίλους. Από τότε που ο καημένος ο Λάου είχε φύγει για τον άλλο κόσμο από μια εντερική λοίμωξη του είχε μείνει μόνο η Αδελάιδα. Ευτυχώς ήταν εκεί, κοντά στη βιτρίνα του μικρού μαγαζιού της με τα βότανα, τα θρησκευτικά είδη, τα ραπτικά και τα μικροπράγματα, και χάζευε τις φωτογραφίες ενός περιοδικού.

«Γεια σου, Αδελάιδα», τη χαιρέτησε δίνοντάς της το χέρι. «Κόλλα το. Πόσο χαίρομαι που σε βλέπω».

Ήταν μια μιγάδα χωρίς ηλικία, κοντόχοντρη, κωλαρού, βυζαρού, που περπατούσε ξυπόλητη στο χωμάτινο δάπεδο του μικρού μαγαζιού με τα μακριά κατσαρά μαλλιά της να χαϊδεύουν τους ώμους της, τυλιγμένη σ' έναν αιώνιο χιτώνα ή άμφιο στο χρώμα της λάσπης, που της έφτανε ως τον αστράγαλο. Είχε πελώρια μάτια και το βλέμμα της έμοιαζε να διαπερνά μάλλον παρά να κοιτά, αν και το μαλάκωνε μια συμπαθητική έκφραση που έκανε τον κόσμο να την εμπιστεύεται.

«Για να έρχεσαι να με επισκεφθείς, κάτι κακό έπαθες ή πρόκειται να πάθεις», γέλασε η Αδελάιδα, δίνοντάς του ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη. «Λοιπόν, Φελίστο, ποιο είναι το πρόβλημά σου;»

Εκείνος της έτεινε το γράμμα.

«Το άφησαν στην πόρτα μου σήμερα το πρωί. Δεν ξέρω τι να κάνω. Κατέθεσα μήνυση στο τμήμα, αλλά νομίζω ότι το έκανα απλά για να το κάνω. Ο μπάτσος που με εξυπηρέτησε δε μου έδωσε και πολλή σημασία».

Η Αδελάιδα άγγιξε το γράμμα και το μύρισε εισπνέοντας βαθιά, σαν να επρόκειτο για κάποιο άρωμα. Έπειτα το έφερε στο στόμα, και μάλιστα του Φελίστο του φάνηκε πως έγλειψε και μια ακρούλα απ' το χαρτί.

«Διάβασέ το μου, Φελίστο», είπε δίνοντάς το πίσω. «Απ' ό,τι βλέπω, βρε παιδί μου, δεν είναι ραβασάκι».